

"...

I. İptal İsteminin Gerekçesi:

Dava dilekçesinde, 4/12/1985 günlü, 3239 sayılı Kanunun 1., 2., 4., 13., 27., 35., 36., 46., 65., 68., 74., 116. ve Geçici 4. maddelerinin Anayasa'ya aykırılığı iddia edilmiştir. 3239 sayılı Kanunun dava konusu 13 maddesinin Anayasa'nın hangi maddelerine hangi nedenlerle aykırı olduğu, dava dilekçesinde her madde için ayrı ayrı gösterilmiştir. Dava dilekçesindeki gerekçeleri şu şekilde özetlemek mümkündür:

1. Madde: 3239 sayılı Kanunun 1. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 5. maddesinin sonuna eklenen fıkroda; Vergi Usul Kanununun bazı hükümlerine uymayan mükelleflerin Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre basın ve TRT yoluyla açıklanmasının vergi mahremiyeti ilkesinin ihlali sayılmayacağı hükmü getirilmiştir. Dava dilekçesinde "...Basın ve TRT yoluyla açıklama, teşhir etme, vergi mükellefinin veya sorumlusunun cezalandırılmasıdır." görüşünü öne sürülerek, bu fıkranın; Anayasa'nın "Ceza ve ceza yerine seçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." diyen 38. maddesinin üçüncü fıkrasına; söz konusu açıklama cezasına ilişkin usul ve esasların kanunla belirlenmesi gerekirken "...Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenmesinin ve uygulanması"nın ise, Anayasa'nın "Yasama yetkisi Türk Milleti adına TBMM'nindir. Bu yetki devredilemez." hükmünü getiren 7. maddesi ile "Yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasa'ya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir." diyen 8. maddesine aykırı olduğu iddia edilmiştir.

2. Madde: Bu madde ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11. maddesinin sonuna üç fıkra eklenmiştir. Dava dilekçesinde, bu eklenen fıkralardan birincisi olan ve "Mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların", bu görevin yerine getirilmesinden "müteselsilen sorumlu" oldukları hükmünü getiren fıkranın, "vergi yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde yükümlü olmayan başkalarını da sorumlu tutmakta ve böylece suç işlememiş olan şahsa ceza sorumluluğu yüklemekte" olduğu öne sürülerek, Anayasa'nın "Ceza sorumluluğu şahsidir." diyen 38. maddesinin altıncı fıkrasına aykırı olduğu iddia edilmektedir.

Bu talebe ek olarak dilekçede; bu madde ile getirilen üçüncü ek fıkradaki "Müteselsil sorumluluğun şartları, sınırları ve bu konuya ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir." şeklindeki düzenlemenin hem Anayasa'nın "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." diyen 38. maddesinin 3. fıkrasına ve hem de "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nindir. Bu yetki devredilemez." diyen 7. maddesine aykırı olduğu iddiası da yer almaktadır.

Bu iddialarla 3239 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının iptali istenmektedir.

4. Madde: Bu madde ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3210 sayılı Kanunla değişik mükerrer 49. maddesinin (b) ve (d) fıkraları değiştirilmiştir. Dilekçede iptal isteminin bu yeni iki fıkradan hangisine yönelik olduğu açıkça belirtilmemiş olmakla birlikte; "Bu madde Takdir Komisyonlarının arsalara ve arazilere ait asgari ölçüde birim değer tespitlerine karşı itiraz ve dava açma hakkını kendilerine karar tebliğ edilen daire, kurum, teşekküller ve ilgili mahalle ve köy muhtarlarına tanımıştır. Halbuki burada asıl muhatap o mıntıkada arsa veya arazi sahibi olan vatandaşdır. Bu madde vatandaşın itiraz ve dava hakkı tanımamaktadır." dendiği için iptal

Esas sayısı: 1986/5
Karar sayısı: 1987/7

isteminin değişik (b) fıkrasının ikinci bendine yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Dilekçede bu fıkranın "vatandaşa itiraz ve dava hakkı tanımaması"nın; Anayasa'nın "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir." diyen 36. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olduğu iddia edilerek iptali istenmektedir.

13. Madde: 3239 sayılı Kanunun 13. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 141. maddesini takiben yeni bir ek madde eklenmiştir. "Yeminli mali müşavirlik" başlığım taşıyan bu ek madde dokuz fıkradan oluştuğu gibi, söz konusu 3239 sayılı Kanunun "213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile ilgili değişiklikler" başlıklı birinci bölümünde yer alan Geçici 14. madde ve Geçici 15. maddede "Yeminli mali müşavirler kurulu" ile ilgili düzenlemeler getirmektedir. Dilekçede iptal isteminin bu dokuz fıkradan ve Geçici iki maddeden hangilerine yönelik olduğu açıkça belirtilmemiş ve "...Yasanın 13. maddesinin belirtilen hükümlerinin..." demek suretiyle dolaylı bir anlatım yolu benimsenmiştir. Bu nedenle Dilekçede Anayasa'ya aykırılık iddiasının hangi fıkra ve geçici maddeyi hedef aldığını belirlemek için öne sürülen gerekçeleri incelemek ve bunların ait olduğu fıkra ve geçici maddeleri tesbit etmek gerekmektedir.

Dilekçede aynen, "Bu yasa böylece, Yeminli Mali Müşavirlik unvanının kazanılması, bunların yapacakları işler, sorumluluk sınırları, yönetim ve çalışma ve disipline ilişkin esaslar ile diğer hususların Bakanlar Kurulunca saptanması, yeminli mali müşavirlik kurulu üyeleri, birinci başkan, birinci başkanvekilinin 3 yıl süreyle Bakanlar Kurulunca atanması ve Yeminli Mali Müşavirler Kurulunun kuruluş, görev, çalışma denetim esasları, çalışma usulleriyle diğer konuların Bakanlar Kurulunca belirtilmesi Anayasa'nın 135. ve 128. maddelerine açıkça aykırıdır." denilmektedir.

Bu iddia, 13. maddenin dokuz fıkrası ve iki geçici maddenin içeriği ile ilişkilendirildiğinde iptal isteminin söz konusu maddenin; "yeminli Mali Müşavirlik unvanının kazanılması, bunların yapacağı işler - sorumluluk sınırları, yönetim, çalışma ve disipline ilişkin esaslar ve diğer hususlar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir." diyen beşinci fıkrası ile, "Yeminli Mali Müşavirler Kurulunun kuruluş, görev, çalışma ve denetim esasları, seçilme usulü ile diğer konular Bakanlar Kurulunca belirlenir." diyen sekizinci fıkrasına ve "Üç yıl süre ile görev yapacak olan ilk yeminli mali müşavirler kurulu üyeleri, biri Başkan ve biri Başkanvekili olmak üzere, bu Kanunun ürörlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay içinde Bakanlar Kurulunca atanır." diyen Geçici 14. maddenin birinci fıkrasına yönelik olduğu anlaşılır. Dilekçede, söz konusu fıkraların ve geçici maddenin Anayasa'ya ayrılığı iddiası şu gerekçeye dayandırılmıştır: Anayasamızın 135. maddesi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hakkında hükümler getirmektedir. Buna göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşların ancak bir kanunla kurulabileceği öngörülmektedir. Anayasa'nın 8. maddesinin ikinci fıkrası ise: "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlükleri, aylık ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." denilmektedir. Anayasa'nın 7. maddesi kanun yapma yetkisini TBMM'ye veriş ve bunun devredilemeyeceğini belirtmiştir. Yine Anayasa'nın 8. maddesi ise yürütmenin yetki ve görevlerinin kanunlara uygun olarak kullanılacağını hüküm altına almıştır... Yine Anayasa'nın 8. maddesinde de, yürütmenin yetki ve görevlerini kanunlara uygun olarak kullanır ve yerine getirir hükmünün anlamı da aynı paraleldedir. Bu nedenle Yasanın 13. maddesinin belirtilen hükümlerinin Anayasamızın 135., 128., 7. ve 8. maddelerine aykırı bulunmaktadır, iptali gerekir."

27. madde: Bu madde ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununa "işyeri kapatma cezası" başlıklı mükerrer 354. madde eklenmiştir. Dört fıkradan oluşan bu maddenin, hangi fıkralarının

Esas sayısı: 1986/5
Karar sayısı: 1987/7

Anayasa'ya aykırılığının iddia edildiği yine açıkça belirtilmediği için, dilekçede öne sürülen iddialar değerlendirilerek iptali istenen fıkra veya fıkralar bulunmaya çalışılacaktır. Dilekçede "Bu madde işyerini kapatma konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki vermiştir. Kapatma bir idari karardır. Bu maddenin ikinci fıkrası "Kapatma yetkisine ve bu yetkinin mahalline devrine ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir." denildikten sonra "Böylece kanunda belirlenecek husus bir Bakanlığın düzenlemesine terkedilmiştir." iddiasına yer verilmiştir. Buna göre iptal isteminin bu maddenin 1. ve 2. fıkralarına ait olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü 27. maddenin birinci ve ikinci fıkraları aynen şöyledir:

"Mükerrer Madde 354. - Yetkililerce, 353. maddenin 1 ve 2 numaralı bentlerinde yazılı belgelerin bir takvim yılı içinde üç defa kullanılmadığının veya bulundurulmadığının tesbiti halinde mükelleflerin işyerleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının kararı ile bir haftaya kadar kapatılabilir. Bakanlık bu yetkisini mahalline devredebilir.

Kapatma yetkisine ve bu yetkinin mahalline devrine ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir."

Bu iki fıkraya yönelik iptal isteminin gerekçesi dilekçede şöyle açıklanmıştır : "Açıkça görüldüğü gibi bu hüküm de "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur" diyen Anayasa'nın 38. maddesine aykırı bulunmaktadır. İptali gerekir."

35. Madde: Bu madde ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 414. maddeyi müteakip mükerrer 414. madde eklenmiştir. İki benden oluşan bu maddenin (b) bendi; "Bu kanunda yer alan maktu hadler ile asgari ve azami miktarları belirtilmiş para ile ödenecek ceza miktarlarını on katına, nispi hadleri ise iki katına kadar ayrı ayrı artırmaya ve bunları kanuni seviyesine indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir." hükmü getirilmiştir.

Dilekçede; Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında Bakanlar Kurulu'na vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerle ilgili olarak değişiklik yapmak yetkisi verildiği halde bu maddeyle vergi cezalarını da düzenleme yetkisi verildiği öne sürülerek, Anayasa'ya aykırı olduğu iddia edilmektedir. Dava dilekçesinin sonuç kısmında bu maddenin tümünün iptali öne sürülmüşse de gerekçede sadece (b) bendi üzerinde durulduğu için, iptal isteminin bu bendle sınırlı tutulması uygun olacaktır.

36. Madde: Bu madde ile Vergi Usul Kanunu'nun 415. maddesini takiben eklenen mükerrer 415. madde ile "Vergi İdaresini Geliştirme Fonu" adı altında bir fon oluşturulmuştur. İki fıkradan ibaret olan söz konusu mükerrer maddenin ilk fıkrası dört bentten oluşmaktadır.

Dilekçede bu madde ile ilgili iddia ve gerekçe aynen şöyledir: "Bu madde ile "Vergi İdaresini Geliştirme Fonu" kurulmuştur. Bu fon gelirleri tümüyle vergi gelirlerinden elde edilmektedir.

Bu maddenin dördüncü fıkrası ile bu fon, Sayıştay denetimi ve Genel Bütçe ve Meclis denetimi dışına çıkarılmıştır. Bu nedenle bu maddenin hükümleri Anayasamızın 160., 161. ve 165. maddelerine aykırı bulunmaktadır. İptali gerekir."

Bu iddia tahlil edilirse iptal istemine birinci fıkranın "Vergi İdaresi Geliştirme Fonu" kurulduğunu belirleyen birinci bendi, bu fonun gelir kaynaklarını gösteren ikinci ve bu fondan yapılacak harcamaların 1050, 832 ve 2886 sayılı kanunlarla 233 sayılı Kanun Hükmünde

Esas sayısı: 1986/5
Karar sayısı: 1987/7

Kararname hükümlerine tabi olmadığını hükme bağlayan dördüncü bendi ve : "Bu Fonun kullanılma usul ve esasları ile fona ilişkin diğer usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir ve yürütülür. Denetimi; Başbakanlık, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Sayıştayca belirlenecek birer üyeden meydana gelecek bir komisyon aracılığı ile yapılır." diyen ikinci fıkrası girmektedir. Doğrudan iptal konusu yapılmayan birinci fıkranın üçüncü bendinin fon gelirlerinin tahsil usulüne ilişkin olduğu dikkate alınrsa iptal isteminin söz konusu maddenin tümünü kapsadığı anlaşılmaktadır.

İptal gerekçesi açıklanmaksızın sadece, bu maddenin Anayasa'nın 60., 161. ve 165. maddelerine aykırı olduğu öne sürülmüştür.

Anayasa'nın bu maddelerinin içeriği dikkate alındığında söz konusunun yıllık devlet bütçesi içinde yer alması ve bu nedenle de Sayıştay'ın denetimine tabi tutulması gerektiğinin öne sürüldüğü ve iptal isteminin n gerekçeye dayandırıldığı anlaşılmaktadır.

46. Madde : Bu madde ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 31.12.1980 tarihli ve 2361 sayılı Kanunla değişen ikinci kısmının "Yatırım indirimi" başlıklı sekizinci bölümünün Ek 2. maddesinde bazı değişiklikler yapıp iş ve maddeye "Yatırım indiriminden yararlanma şartları ve uygulama asları ile diğer hususlar Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca müştereken belirlenir." hükmü son fıkra olarak eklenmiştir.

Dilekçede Anayasa'ya aykırılık iddiası söz konusu maddeye eklenen bu son fıkraya yönelik olup bu fıkranın; Anayasa'nın "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." hükmünü getiren 73. maddesinin üçüncü fıkrasına ve yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait olduğunu ve devredilemeyeceğini âmir 7. maddesine aykırı olduğu öne sürülmüştür.

65. Madde: Bu madde ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 24/12/1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik "Vergi tevkifatı" başlıklı 94. maddesi değiştirilmiştir. Yeni şekliyle madde, "Kazanç, ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında vergi tevkifatı" başlığını taşıyan (A) fıkrası ile "dahili tevkifat"a ilişkin (B) fıkrasından oluşmaktadır. Dava konusu olan (A) fıkrasında, başta "hizmet erbabına ödenen ücretler"le ilgili birinci bent olmak üzere 13 ayrı bentte çeşitli kazanç, ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları gösterilmiş ve fıkra; "Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan tevkifat nispetini, her bir bentte yer alan ödemeler için ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tesbit etmeye yetkilidir. Bu yetki tam bir dar mükellefler için farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir." hükmü ile bitirilmiştir.

Dilekçede, Anayasa'ya aykırılık iddiası bu son fıkraya dayandırılmış olmakla birlikte "65. madde ile yapılan düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu" ifade edilmek suretiyle maddenin tamamının aykırılığı öne sürülmüş ve iptali istenmiştir. İptal isteminin gerekçesi incelendiğinde iki ayrı konu üzerinde durulduğu görülmektedir. Bunlardan birincisi ücret gelirleri ile diğer kazanç ve gelirlerin tabi olacağı tevkifat oranlarının değiştirilmesi işleminin ücret geliri sahipleri aleyhine düzenlendiği iddiasıdır. Dilekçede bu konu ile ilgili iddia şöyle açıklanmaktadır.

.....

"Yetki hükmü uyarınca Bakanlar Kurulu 94. maddenin (A) bendinde 13 bent halinde belirlenmiş bulunan gelir unsurlarından ücretler hariç diğerlerinde yapılacak tevkifat oranlarını

Esas sayısı: 1986/5
Karar sayısı: 1987/7

gelir cinslerine göre ayrı ayrı belirlemeye yetkili bulunmaktadır Bu yetkinin kapsamı bazı gelir gruplarında hiç tevkifat yapılmaması yani (sıfır) oranında tevkifat yapılması veya mevcut oranın bir kat artırılarak yüzde 50 oranında yükseltilmesi şeklinde kullanılabilir. Ancak söz konusu oran değiştirme yetkisi ücret gelirlerinin vergilendirilmesi için geçerli değildir. Çünkü ücret gelirleri Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. ve 104. maddeleri uyarınca "Esas Tarife" de yer alan oranlara göre tevkifata tabi tutulacaktır (Gelir Vergisi Kanunu m. 94/A-1 hükmü).

Bakanlar Kurulu Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde yer alan "Esas Tarife"deki gelir dilimlerinin hizasındaki vergi nispetini topluca yüzde 10 indirmeye, indirilen bu nispetleri eski miktarlarına çıkartmakla yetkilidir (Gelir Vergisi Kanunu m. 103 son fıkra). Ancak bu yetki ile aynı kanunun 94. maddesinin son fıkrasında yer alan yetki açısından belirgin bir farklılık vardır. Çünkü ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde hiçbir vakit sıfır oranı uygulanamayacaktır.

Arzedilen tüm bu nedenler dolayısıyla, Yasanın 65. maddesi ile yapılan düzenleme Anayasa'nın 73. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırıdır, iptali gerekir."

İptal isteminin dayandığı ikinci neden tevkifat oranlarının "sıfıra kadar indirilmesi" ile ilgilidir. Dilekçede tevkifat oranlarının Bakanlar Kurulu kararıyla sıfıra indirilebilmesinin; bir taraftan "vergiyi kaldırma" anlamına geleceği, diğer taraftan da böyle bir uygulama ile fertlerin vergilendirilmesinde özellikle ücret gelirleri yönünden "eşitsizlik" yaratılacağı öne sürülmüştür. Dilekçede bu konudaki görüşler şöyle anlatılmaktadır :

"...(sıfır) oran bir konuda verginin alınmaması anlamındadır.

.....

Bakanlar Kurulu'na nihai vergilemede sıfır oranın kullanılması konusunda takdir yetkisi verilmesi ile bazı gelir gruplarının Bakanlar Kurulu kararı ile vergilendirilmemesi, yeni sıfır oran uygulaması ile dolaylı olarak vergiden müstesna tutulması olanağı yaratılmıştır.

Bakanlar Kurulu'na verilen vergi oranını sıfıra indirme yetkisi Anayasa'nın "vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülükler kanunla değiştirilir veya kaldırılır." hükmüne aykırı bulunmaktadır.

.....

Tevkifat suretiyle vergilendirmeyi hükme bağlayan 94. maddenin (A) fıkrasında yer alan gelir unsurlarına uygulanacak tevkifat oranlarını ücretler dışında sıfıra kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkili bulunmaktadır. Ücretlere uygulanacak vergi oranlarının hiçbir vakit sıfıra indirilmesi söz konusu değildir.

Yukarıda arzedilen tüm bu nedenlerle Yasanın 65. maddesi Anayasa'nın 73/1. ve 2. fıkralarına aykırı bulunmaktadır. İptali gerekir."

68. Madde: Bu madde ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na 31/12/1982 günlü ve 2772 sayılı Kanunla eklenen ve "Hayat Standardı Esası"nın düzenleyen mükerrer 116. maddenin birinci fıkrasında yer alan temel gösterge tutarları yükseltilmiş ve hayat standardı göstergelerine ilişkin kira karşılığı tutarlar bir kat artırılmış, birinci fıkranın sonuna dr hüküm eklenerek; ikinci ve üçüncü fıkraları değiştirilmiştir.

Esas sayısı: 1986/5
Karar sayısı: 1987/7

Dilekçede temel gösterge tutarlarının yükseltilmiş olmasının ve bir serbest meslek sahibinin zarar etse de bu gösterge üzerinden vergi ödemek zorunda kalmasının Anayasa'nın "mali güce göre vergilendirme ilkesine" ters olduğu öne sürülmüştür. Dilekçede de bu husus şöyle açıklanmıştır :

"Vergi kanunlarında sosyal amaçlı muaflik ve istisnalar yer alabilir. Ancak hiç bir vakit gelir kanunları ile geliri olmayan veya menfi geliri olan (zarar eden) bir mükellefin vergi ödemesi zorunlu hale getirilemez. Çünkü bilindiği gibi vergiler kazanç, servet veya harcamalar üzerinden alınır. Geliri olmayan bir mükelleften vergi alınması verginin mali güce göre alınması ilkesine ters düşer."

Dilekçede ayrıca "Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen tutarları, azami hadleri aşmamak şartıyla, herbirini ayrı ayrı veya topluca her yıl artırmaya yetkilidir. Bu yetki kazanç ve faaliyet kolları itibariyle de kullanılabilir." şeklinde değiştirilen fıkranın da Anayasa'ya aykırılığı öne sürülmektedir. Dilekçeye göre Bakanlar Kurulu'na verilen bu yetkinin; Anayasa'nın "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflik, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kurulu'na verilebilir." diyen 73. maddenin dördüncü fıkrası ile ilişkisi yoktur. Çünkü Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 116. maddesi ile Bakanlar Kurulu'na verilen yetki ticari, zirai ve serbest meslek kazancı mükellefleri için asgari vergi matrahı tespitidir ki, böyle bir tesbit yapmaya Anayasa'nın emredici hükmü bakımından Bakanlar Kurulu'nun yetkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak Dilekçe 68. maddenin Anayasa'nın 73. maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarına aykırı olduğu gerekçesiyle iptali istemini kapsamaktadır.

74. Madde : Bu madde ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2362 sayılı Kanunun 6. maddesiyle değişen 8. maddesinin I numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış, 3 ve 9 numaralı bendlerin birinci paragrafları değiştirilmiş ve maddeye 13, 14, 15 ve 16 numaralı bentler eklenmiştir. Dilekçede her ne kadar 74. maddenin tamamının Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptali istemi öne sürülüyorsa da, bunun isteği aşan bir ifade olduğu, iptal isteminin 74. madde ile eklenen 14. bende yönelik bulunduğu dilekçedeki açıklamalardan anlaşılmaktadır.

74. madde ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 1. maddesine eklenen 14. bent şöyledir:

"Beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla bu Kanun'a göre yapılan devirlerde münfesihi kurumun devir öncesi son bilançosunda görülen zararlar devralan kurumca beyan edilen kurum kazancından indirilebilir. Bu indirime ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca belirlenir."

Dilekçede bu bendin Anayasa'nın 73. maddesinin mali güce göre vergi ödenmesini öngören birinci fıkrası ile vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını maliye politikasının sosyal amacı olarak kabul eden üçüncü fıkrasına aykırı olduğu öne sürülmektedir. Dilekçede bu iddia şöyle açıklanmıştır.

.....

Esas sayısı: 1986/5
Karar sayısı: 1987/7

Zarar eden bir kuruluşun el değiştirmesine, başka bir kuruma satılmasına ve devrine, sermayede payı olanların karar vermesi halinde normal koşullarda kurumun devri özsermayesi karşılığında sağlanacak haklarla olur. Çünkü kurumun devri ve el değiştirmesi de ticari bir işlem, daha açıkçası bir alım satım işlemidir....

.....

Zararlı kurumu devralan kurum bu işlemi ticari koşullarla gerçekleştirdiğinden gerçekte "zarar" devralmaktadır. Çünkü devir işlemi piyasa ekonomisinin var olduğu bir ortamda ticari amaçla yapılmakta ve normal koşullarda zarar eden kurum sahiplerine devrettikleri kurumun satış anındaki değeri kadar pay ödemektedirler.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8. maddesine eklenen 14 numaralı bent ile getirilen "devirlerde münfesihi kurumun devir öncesi son bilançosunda görülen zararlar devralan kurumca beyan edilen kurum kazanımdan indirilebilir" hükmü bu nedenle fiili bir karar devri olamayacağından, zarar eden kurumların el değiştirmesine, devredilmesine, devir alana devlet hazinesinden pay verilmesi dolayısıyla çabukluk getirilecektir....

.....

Zarar eden kurumların devri halinde devlet hazinesinden sağlanacak olan mali destek, zarar miktarının % 46'sıdır.....

.....

Yukarıda arzedilen nedenlerle Yasanın 74. maddesi Anayasa'nın 3/1. ve 2. fıkralarına aykırı bulunmaktadır. İptali gerekir."

116. Madde: Bu madde ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na geçici 14, 15 ve 16. maddeler eklenmiştir.

Dilekçede bu geçici üç maddeden. Geçici 14. maddenin birinci fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı öne sürülmekle birlikte sonuçta, 14. maddenin tümünün iptali istenmektedir. Geçici 14. maddenin birinci fıkra hükmü aynen şöyledir:

"Bakanlar Kurulu, ödenecek Emlak Vergisi miktarını ilgili belediye meclislerinin kararı ve belediye başkanının teklifi üzerine, mahalleler, köyler veya cadde, sokak yahut değer bakımından farklı bölgeler itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere 1986 yılı için %40'tan, 1987 yılı için % 20'den fazla olmamak üzere indirilebilir."

Dilekçede; ödenecek Emlak Vergisi miktarının "ilgili belediye meclislerinin kararı ve belediye başkanının teklifi üzerine" Bakanlar Kurulu tarafından indirilebilmesine ilişkin düzenlemenin; Bakanlar Kurulu'nu "Belediye Meclisi'nce alınacak emlak vergisi miktarlarını onaylama makamı haline getirdiği" böyle bir uygulamanın ise "sübjektif tasarruflara neden olabileceği ve Bakanlar Kuruluna ait bir yetkinin mahalli idarelere devri" anlamını taşıdığı öne sürülerek, bu halin; "vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde, kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak" yetkisini sadece Bakanlar Kurulu'na veren Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı olduğu iddia edilmekte ve iptali istenmektedir.

Esas sayısı: 1986/5

Karar sayısı: 1987/7

Geçici 4. Madde: Bu madde ile, 3239 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 11 Aralık 1985 tarihinde adlarına vergi ve ceza tarhedilen mükellefler için kısmî bir af getirilmektedir. Madde metnine göre; "Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte adlarına vergi ve ceza tarh edilen mükelleflerin vergi borcu aslı 300.000 (dahil) lirayı aşmayanlar, vergi borcu aslını % 25 fazlası ile 31/12/1985 tarihine kadar ödedikleri takdirde haklarında kesilen cezalar terkin edilir ve gecikme zammı ile tecil faizi hesaplanmaz."

Dilekçede, bu düzenlemeyle Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın "vergi ve cezasını iyiniyetle zamanında veya 11/12/1985 tarihinden önce ödeyenleri" cezalarından kurtardığı, "bu tarihten sonra ödeme yapanları" ise adeta ödüllendirdiği öne sürülerek, söz konusu maddenin Anayasa'nın 10. maddesinin; "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz." diyen ikinci fıkrası ile; "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." diyen üçüncü fıkrasına aykırı olduğu ve iptal edilmesi gerektiği öne sürülmektedir."